

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/11/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213206949
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4213206949.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Brno, Zábřdovice, Příkop 843/4, Česká republika, IČO: 264 29 705, proti žalovanej: D. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., S. XXXX/XX, o zaplatenie 325 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno z 24. mája 2016 č. k. 6C/375/2013-77 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania z r u š u j e a vec mu v týchto častiach vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 325 eur za čas od 27. 04. 2010 do zaplatenia zastavil a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie právne oprel o ustanovenia čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1, čl. 5 ods. 1 nariadenia Rady č. 861/2007, čl. I § 5 ods. 1 až 3, § 11 ods. 1 a 3, § 12 ods. 1, § 13, § 14 ods. 1, § 17 ods. 1 a 2, § 20 ods. 1 a 2, § 33 ods. 1 a 2, § 48 ods. 1, § 75 zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 6 zák. č. 258/2001 Z. z., § 79 ods. 3 a 4, § 120 ods. 1, § 153 ods. 1, § 372y ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP). V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 325 eur s príslušenstvom z titulu zmenkovej sumy, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 325 eur od 27. 04. 2010 do zaplatenia a 6 % ročného úroku zo sumy 325 eur od 12. 07. 2010 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 06. 10. 2009 za vyššie uvedených podmienok. Indosovaná vlastná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Žalovaná mala zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pretože žalovaná doposiaľ nič neuhradila. Keďže zmenková suma je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. V úvode odôvodnenie uviedol, že žalobca v priebehu konania pred otvorením pojednávania podaním doručeným súdu dňa 23. 12. 2015 zobral žalobu v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne späť, preto vzhľadom na právne účinné čiastočné späťvzatie žaloby konanie o zaplatenie uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne konanie zastavil podľa ust. § 96 ods. 1 OSP. Ďalej argumentoval, že vo veciach v ktorých sa uplatňuje právo zo zmenky alebo šeku bol povinný (vzhľadom na novelu OSP vykonanú zákonom č. 438/2015 Z. z.) zistiť, či zmenka bola vydaná na zabezpečenie pohľadávky zo spotrebiteľského vzťahu, či v tomto konkrétnom právnom vzťahu sú také skutočnosti, ktoré tvoria základ pre prípadne námietky žalovaného proti zmenke. Vykonal dokazovanie oboznámením obsahu listín založených v spise a to výpisu z príslušného registra žalobcu, kópie zmenky a zistil, že žalobca je obchodná spoločnosť registrovaná v obchodnom rejstříku v Českej republike. Žalovaná dňa 06. 10. 2009 vystavila vlastnú zmenku, obsahom ktorej je jej záväzok zaplatiť

za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. sumu 325 eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 27. 04. 2010. Predmetná zmenka bola žalovanou vystavená ako vistazmenka a bola opatrená dološkami „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pričom za miesto platenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosovala zmenku na rad žalobcu. Listina má znaky vzorového tlačiva, do ktorého boli rukou vpísané údaje: dátum a miesto vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa, jeho podpis. Zmenková suma vyjadrená číslom aj slovami a dátum začiatku úročenia zmenkového úroku sú v listine uvedené odlišným tlačeným písmom ako zvyšok vzorového tlačiva. Vzhľadom na to, že v tomto konaní sa uplatňuje právo zo zmenky, predovšetkým zistoval, či predložená zmenka je platná a či z nej pre vystaviteľa mohla vzniknúť povinnosť, ktorá zakladá uplatnené právo žalobcu. Dôvodil, že podstatnou podmienkou bianko zmenky teda skutočnosť, že neúplnosť zmenky nevyplýva z opomenutia, ale k jej vystaveniu dochádza zámerne s tým, že jej neskoršie vyplnenie sa predpokladá. Zámer vydať bianko zmenku sa prejavuje v existencii dohody uzavretej medzi odovzdávajúcim a preberajúcim, ktorý je oprávnený na základe dohody zmenku doplniť. Obsahom dohody je určenie vyplňovacieho práva t. j. dohoda o tom, ktoré chýbajúce náležitosti zmenky sa majú doplniť a za akých podmienok resp. určujúcich skutočností. Dohoda o vyplňovacom práve teda záväzne určuje, akým spôsobom, v akom rozsahu a podľa akých kritérií má byť chýbajúci obsah zmenky v budúcnosti doplnený. Vznik vyplňovacieho práva na základe iných právnych skutočností než zmluvy je pojmovo vylúčený. Vyplňovacie právo nie je právom zmenkovej povahy a ZZŠ ho osobitne neupravuje. Jeho režim podlieha všeobecnej právnej úprave obsiahnutej v OZ, ktorý je pre zmenkové právo lex generalis. Zo znenia § 10 ZZŠ vyplýva, že vyplňovacie oprávnenie musí byť predmetom dohody a až uzavretím dohody o vyplňovacom oprávnení toto právo relevantne vzniká. Vzhľadom na vyše uvedené treba mať za to, že o platnej dohode o vyplňovacom práve možno hovoriť iba v tom prípade ak takáto dohoda spĺňa a všetky náležitosti právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 OZ. Preukázanie vzniku platného vyplňovacieho práva a oprávnenia remitenta doplniť žalovanou vystavenú vlastnú blankozmenku, bolo povinnosťou žalobcu, ktorý si uplatňuje právo zo zmenky, pretože je to predpoklad vzniku platnej zmenky. Dôvodil, že v sporovom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Dôkazná povinnosť účastníka v sporovom konaní zahŕňa jeho povinnosť tvrdenia a povinnosť preukázať svoje tvrdenia. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nespĺnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ účastník konania nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti účastníka, ktorý nespĺnil povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec). K uvedenému poukázal na ust. § 79 ods. 3 OSP v znení účinnom od 23. 12. 2015, v zmysle ktorého je žalobca v konaní, v ktorom sa uplatňuje proti žalovanej nárok zo zmenky, ktorá je fyzickou osobou, povinný opísať aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu so žalovanou, ako aj skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu jeho právnych predchodcov so žalovanou. Ak nie je dokázaný opak, platí, že nárok zo zmenky proti žalovanej, ktorá je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. V predmetnej veci si žalobca svoju dôkaznú povinnosť nespĺnil, nepredložil úverovú zmluvu a okrem predloženia zmenky žiaden dôkaz ani neoznačil ani nepredložil, žalobu opísaním skutočností týkajúcich sa vlastného vzťahu resp. pôvodného veriteľa pohľadávky so žalovanou nedoplnil a nepreukázal, že zmenka bola vyplnená veriteľom v súlade s platnou právnu úpravou na sumu zodpovedajúcu zákonnému limitu. Vzhľadom na uvedené, pre nesplnenie dôkaznej povinnosti je, žalobu (v časti, v ktorej tá nebola vzatá späť) zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil poukazom na ust. § 142 ods. 1 OSP a v konaní úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože ich nevyčíslila a ich náhradu si neuplatnila.

3. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, domáhajúc sa jeho zmeny a vyhovenia návrhu. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Argumentoval, že súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s úverovou zmluvou a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a ani žalovaná však takéto dokazovanie nenavrhl. Podľa § 120 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj ako „OSP“)

dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacom zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zák. č. 191/1950 Sb., dokázal svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme obsahu zmenky zo strany žalovanej neboli vznesené námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. V danej veci preto súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. V danom konaní súd svoj postup vôbec nezdôvodnil. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Žalovaná mohla v zmysle čl. 5 ods. 3 a ods. 6 nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak však tak neurobila, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej nariadením. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovanej a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovanej ako spotrebiteľa. Žalovaná sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľovala, uplatnenú pohľadávku nerozporovala, svojím konaním ju prakticky uznala. Súd iniciatívne rozširoval okruh dotazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky. Súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovanú v tomto konaní. Súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z podľa neho nesporných skutočností. Za nesporné považoval to, že žalovaná so spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., uzatvorili zmluvu o úvere, ďalej, že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania, je zabezpečovacou zmenkou a že žalovaná uzatvorila zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Tieto nesporné skutočnosti však neboli tvrdím ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Žalovaná, ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Ak súd svoje rozhodnutie založil na týchto nesporných skutočnostiach, toto rozhodnutie je postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť. Prvoinštančný súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov práva Európskej únie. Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvoinštančný súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zák. 191/1950 Sb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Súd vec posudzoval, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Žalovaná vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaná, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ustanovenia § 5 ods. 1 OSP, súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia vykonané bez návrhu. Súd vyhodnotil zmenku ako vadnú zmenku, t.j. neplatný právny úkon. Uvedený záver súdu však vychádzal len z kauzálnych námietok, ktoré však nikto v konaní nevzniesol, ani nikto z účastníkov nepreukazoval. Kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné. Zmluvný vzťah medzi žalovanou a remitentom je po indosovaní irelevantný. Navyše, žalobcovi nie je známy obsah údajného zmluvného záväzku. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 22. 08. 2002 sp. zn. 25Cdo 1839/2000. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku, nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa Zákona spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Tvrdil, že povinnosť vyplývajúca z ust. § 79 ods. 3 zák. č. OSP nemožno aplikovať na podania podané pred účinnosťou novely č. 438/2015. Záverom uviedol, že samotný Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. pripúšťa, aby na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka s tým, že limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase vyplnenia. Z toho vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Okrem toho zákonodarca pripúšťal, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie v čase vystavenia, resp. by vylúčil vyplňovanie zo strany veriteľa. Vyplýva z toho, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prípade spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmieniek. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné v napadnutej zamietajúcej časti a v časti trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podľa § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa § 470 ods. 2 prvej vety CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. S účinnosťou od 01. 07. 2016, prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), došlo v súlade s § 473 CSP k zrušeniu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti CSP s ustanovenými výnimkami z tohto základného pravidla.

9. V súdnej veci sa žalobca svojou žalobou voči žalovanej domáhal zaplataenia zmenkovej sumy 325 eur, zmenkového úroku vo výške 0,06 % denne zo sumy 325 eur od 27. 04. 2010 do zaplataenia a 6 % ročného úroku zo sumy 325 eur od 12. 07. 2010 do zaplataenia a z titulu zmenkovej odmeny sumy 1,08 eura. Žalobu odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 06. 10. 2009 za na zmenkovú sumu 325 eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 27. 04. 2010. Indosovaná vlastná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Žalovaná mala zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplataeniu, pričom žalovaná zo zmenkovej sumy nič neuhradila, preto žalobca žiadal, aby ho súd v zmysle čl. 7 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 k tejto povinnosti zaviazal rozsudkom.

10. Článok 4 nariadenia upravuje zjednodušený a v zásade písomný spôsob vedenia konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu s cieľom zjednodušenia prístupu k spravodlivosti.

11. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca si v tomto konaní uplatnil práva vyplývajúce z vlastnej zmenky vystavenej žalovaným na rad POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598 a zmenka bola prevedená nedatovaným indosamentom na rad indosatára CD Consulting s.r.o., so sídlom K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha, Česká republika IČO: 264 29 705, ktorý je v tomto konaní žalobcom. Zmenka vystavená žalovanou je zmenkou vystavenou na videnie, tzv. vistazmenkou, ktorá je splatná pri predložení. Konštatoval, že žalobca si v konaní nesplnil svoju povinnosť doplniť žalobu a to opísaním skutočností týkajúcich sa vlastného vzťahu resp. pôvodného veriteľa pohľadávky so žalovanou, a zároveň nepreukázal, že zmenka bola vyplnená veriteľom v súlade s platnou právnou úpravou na sumu zodpovedajúcu zákonnému limitu a v súlade s platnou dohodou o vyplňovacom práve zmenky.

12. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,

13. Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

14. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zavinil súd svojím procesným postupom v rozpore so zákonom, spravidla vždy strane v konaní spôsobujú porušenie jej práva na spravodlivý proces, odnímajú jej možnosť konať pred súdom, pretože jej bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré Civilný sporový poriadok priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane

v spore. Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, a preto je vždy nevyhnuté takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým strane v konaní znemožní realizáciu jej procesných práv, priznaných jej v civilnom sporovom konaní. O naplnenie tohto odvolacieho dôvodu ide vždy aj vtedy, ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo má za následok jeho nepresvedčivosť. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 236/06). Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská.

15. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

16. Rozsah preskúmaného práva aj povinnosti odvolacieho súdu je určený rozsahom a dôvodmi odvolania, ktorým sa rozumejú napadnuté výroky rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 379 a § 380 CSP). Rozhodujúc o odvolaní žalobcu v tejto veci smerujúceho proti jeho zamietajúcej časti a preskúmaním napadnutého rozhodnutia prvoinštančného súdu v tejto časti odvolací súd dospel k záveru, že predmetné rozhodnutie nezodpovedá vyššie uvedeným zákonným predpokladom na obsah a vyhotovenie rozhodnutia. Odvolací súd po dôslednom preštudovaní spisu a v ňom doložených listinných dôkazoch konštatuje, že rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a je založený na nedostatočne zistenom skutkovom stave a nesprávnych právnych záveroch.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania je nárok žalobcu vyplývajúci z vlastnej vistazmenky vystavenej žalovanou pôvodne vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov. V tomto ohľade odvolací súd poukazuje na rozsiahlu judikatúru vydanú v skutkovo a právne obdobných veciach tohto žalobcu. Je nutné poznamenať, že z rozhodovacej činnosti súdu prvej inštancie mu muselo byť zrejmé, že nárok žalobcu má vysoko pravdepodobne svoj pôvod v spotrebiteľskej zmluve o úvere, ktorej číslo je uvedené aj na samotnej zmenke.

18. Európska komisia v prejudiciálnom konaní (C-328/14), ktoré sa týkalo výkladu čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS a článku 4 Smernice Rady 87/102/EHS vyslovila názor, že smernica 87/102/EHS, ktorá sa uplatňuje v prejednávanej veci, nezakazuje používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách, ale zo znenia jej článku 9 jednoznačne vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Podľa názoru Komisie je potrebné pojem „vhodnej ochrany spotrebiteľa“ v zmysle článku 9 smernice 87/102/EHS vykladať so zreteľom na článok 14 uvedenej smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa. Vhodnou ochranou spotrebiteľa v zmysle článku 9 uvedenej smernice je preto potrebné chápať celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa, ako vyplýva z predpisov práva Únie a judikatúry Súdneho dvora, a zahŕňa preto aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Vyššie uvedené princípy v zákone č. 191/1950 Zb. výslovne upravené nie sú, hoci vyplývajú z iných právnych predpisov (zákon č. 250/2007 Z. z.). Zákon č. 438/2015Z. z., ktorým sa menil a doplnil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony expresis verbis zaviedol povinnosť súdu skúmať, či v rámci uplatneného nároku zo zmenky, táto nevznikla zo vzťahu so spotrebiteľom. Nový Civilný sporový poriadok upravuje spory s ochranou slabšej strany (spotrebiteľ), ako aj nové konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach ako nový typ konania. Jeho zavedenie je odôvodnené implementáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov. Zmyslom tohto konania je vysloviť neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách alebo určiť obchodnú praktiku za nekalú mimo rámca všeobecného sporu medzi spotrebiteľom a dodávateľom. Abstraktná kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok však prebieha mimo rámca konkrétneho konania, na podnet špecificky legitimovaných

subjektov (§ 302 CSP) a so špecifickými účinkami tohto rozsudku (§ 306 CSP). V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ust. § 5a ods.1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov zakazuje zabezpečiť uspokojenie pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou. Bez povinností žalobcu v súdnom konaní predložiť skutočnosti a dôkazy ohľadne vlastného vzťahu ako aj bez výslovnej povinnosti súdu ex offo prihliadať na ochranu spotrebiteľa, nie je možné poskytnúť reálnu ochranu spotrebiteľovi.

19. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (ESD) je súd v každom štádiu konania a v každom druhu konania povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský právny vzťah a teda či sa na konkrétny právny vzťah použijú právne normy spotrebiteľského práva za účelom zabezpečenia ochrany spotrebiteľa. Aj v tomto konaní bol súd povinný z úradnej moci skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a to bez ohľadu na to, že sa v danom konaní uplatňuje právo zo zmenky. Z činnosti súdu je pritom známe, že pôvodný remitent - spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., v prospech ktorého žalovaná zmenku vystavila, a ktorý predmetnú zmenku od žalovanej prijal, sa zaoberá aj poskytovaním spotrebiteľských úverov a tento je taktiež vedený v registri veriteľov a podregistri iných veriteľov, ktorý vedie Národná banka Slovenska ako iná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské/iné úvery. Na základe toho sa súd mal prvom rade s ohľadom na uprednostňované práva spotrebiteľov ex offo zamerať na platnosť zmluvy, na základe ktorej vznikla pohľadávka zabezpečená zmenkou, resp. posudzovať okolnosť, či pôvodnému veriteľovi (dodávateľovi) vôbec vzniklo právo na vyplnenie blankozmenky. Na tento účel v súlade s ustanovením § 295 CSP /Súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz/ mal súd - bez ohľadu na to, že ide o konanie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 - zisťovať aj samotný obsah zmluvy, ktorá bola podkladom pre vystavenie zmenky, a na tento účel postupom súladným s procesným predpisom vykonať ďalšie dôkazy, najmä oboznámením sa so samotnou zmluvou o úvere ako aj s obsahom exekučného konania pre vymoženie pohľadávky pôvodného veriteľa spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ak takéto konanie bolo vedené.

20. Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový (v znení účinnom od 23. 12. 2015) kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Ak je žalovaný zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, možno majiteľovi robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom vždy.

21. Podľa § 17 ods. 2 zák. č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (v znení účinnom od 23. 12. 2015) v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky sa z úradnej povinnosti prihliadne na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa odseku 1, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

22. Uvedenou právnou úpravou bolo s účinnosťou od 23. 12. 2015 novelizované ust. § 17, ktoré umožňuje majiteľovi robiť námietky, ak je žalovaný zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, pričom ods. 2 ukladá súdu povinnosť z úradnej povinnosti prihliadnuť na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa odseku 1, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, v prípade ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Vzhľadom k tejto zmene právnej úpravy sa súd musí prednostne zaoberať v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky tým, či zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

23. Odvolací súd ďalej zdôrazňuje, že abstraktný charakter zmenky bol spochybnený v ustanovení § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy o úvere, podľa ktorého bolo v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby zakázané splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smel podľa zákona prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak šlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú

veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmel prijať a bol povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

24. Z uvedeného plynie, že nič nebráni súdu (a judikatúra SD EÚ to naopak vyžaduje), aby ex offo skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že Súdny dvor EÚ totiž vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa smernice 93/13/EHS (počnúc C-240-244/98, Oceano Grupo Editorial, C-243/08, Pannon GSM) vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offo, neskôr (C-137/08, VB Pénzügyi Lízing) dokonca vyslovil, že ich musí skúmať ex offo a (C-618/10, Banco Espanol de Credito), že odporuje európskemu právu, ak ich súd nemôže skúmať a limine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takých prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom EÚ. Následne potom, v prípade bezpečného zistenia, že v danom prípade medzi žalobcom a žalovanou jedná o vzťah založený spotrebiteľskou zmluvou, mal súd prvej inštancie aplikovať ustanovenia obsiahnuté v Zákone o spotrebiteľských úveroch. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv v praxi je poväčšine to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ, resp. jeho právny nástupca. Existujúce pochybnosti sa v súdnom konaní odstraňujú spôsobom upraveným pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť bezpečne preukázaný spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí naznačil, že zmenka vznikla zo spotrebiteľského vzťahu, ale túto skutočnosť vôbec ďalej nerozoberal.

25. Na záver odvolací súd ešte dodáva, že vzhľadom na odlišnú rozhodovaciu činnosť v týchto veciach súdov v rámci Slovenskej republiky sa na NS SR dňa 20. októbra 2015 uskutočnilo spoločné zasadnutie občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sa zaoberalo posúdením otázok k postupu súdov vo veciach návrhov podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. 07. 2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa. Vo vzťahu k aplikácii Nariadenia toto nekladie žiadne prekážky k možnosti preskúmať doložené listiny súdom a je možné aplikovať všetky procesnoprávne princípy použiteľné v slovenskom právnom poriadku, predovšetkým aplikáciu znalosti určitých okolností súdu z jeho činnosti a zohľadnenie ochrany slabšieho v konaní, či ochrany dobrých mravov, z nariadenia nevyplýva povinnosť súdu automaticky návrhu vyhovieť. Podľa stanoviska z tohto zasadnutia zo zmenky samotnej ako abstraktného cenného papiera nie je možné bez ďalšieho určiť, či vystaviteľom zmenky je spotrebiteľ. Prieskum nároku zo zmenky pri poskytovaní ochrany žalovanému ako spotrebiteľovi je aj v konaní podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 podmienený aktivitou žalovaného ako zmenkového dlžníka. Ak je vystaviteľom blankozmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi (ex lege podľa § 39 OZ), ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

26. Vzhľadom na nedostatok dôvodov, nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, nesprávne právne posúdenie veci nie je možné vôbec posúdiť správnosť záverov prvoinštančného súdu, v dôsledku čoho treba rozhodnutie v napadnutej zamietajúcej časti zrušiť a vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní postupovať v zmysle prijatého stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, t.j. postupovať podľa jeho jednotlivých bodov. V prvom rade si vyrieši základný právny úkon, od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok z titulu zmenky z hľadiska jeho platnosti a jednotlivých zmluvných podmienok, následne ho podrobí prieskumnej činnosti a posúdi podľa platných spotrebiteľských právnych noriem platnosť nielen základného právneho úkonu (zmluvy o úvere), ale aj žalobcom predloženej zmenky, z ktorej si uplatňuje nárok. Zaoberať sa bude i dôvodmi žalobcu uvedenými v podanom odvolaní. Po doplnení dokazovania vyhodnotí výsledky vykonaného dokazovania v súlade s ustanovením § 191 CSP a vo veci rozhodne. Rozhodnutie riadne odôvodní v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP tak, aby v prípade podaného odvolania bolo odvolacím súdom preskúmateľné. V novom rozhodnutí rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (396 ods. 3 OSP).

27. Odvolací súd preto prihladol na existenciu procesných väd konania a s poukazom na vyššie uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie v ďalšom konaní viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).